

LST i klasserummet

– erfaringer fra ”Projekt ordblindevenlig skole”

Ordblinde og it-konference 2023

27. april 2023

v. Marie Ågård Bennike og Jette Kristine Olsen,
læsevejledere på Tradium – Erhvervsskole og -gymnasier, Randers

Præsentation

Marie Ågård Bennike

- Cand. mag. i Engelsk
- Uddannet læsevejleder (Lektologi)
- Fuldtidslæsevejleder på erhvervsgymnasier og EUD
- maab@tradium.dk

Jette Kristine Olsen

- Cand. mag. i Nordisk og Samfundsfag
- Diplom i erhvervspædagogik
- Uddannet læsevejleder og ordblindelærer
- Fuldtidslæsevejleder på EUD og AMU – tekniske uddannelser
- jet@tradium.dk

Struktur på oplæg

- Projekt ordblindevenlig skole
- Baggrund
- Planlægning
- Kursus for lærere
- Evaluering
- Spørgsmål

Projekt ordblindevenlig skole

Projekt ordblindevenlig skole

- Beløb til at styrke ordblindeindsatsen på EUD fra Ordblindepakke III
- Projekt med formål at gøre Tradiums undervisning mere ordblindevenlig (hvilket alle andre elever også profiterer af)
- Projektets komponenter:
 - Kompetenceudvikling af lærere, blandt andet ift. LST
 - Øget læsevejlederindsats på grundforløb 1
 - Evaluering i form af elevinterviews og undervisningsobservationer
- Inspiration fra NEST-pædagogik og ”Ordblindevenlig Skole”

Ordblindevenlig skole

TJEK:

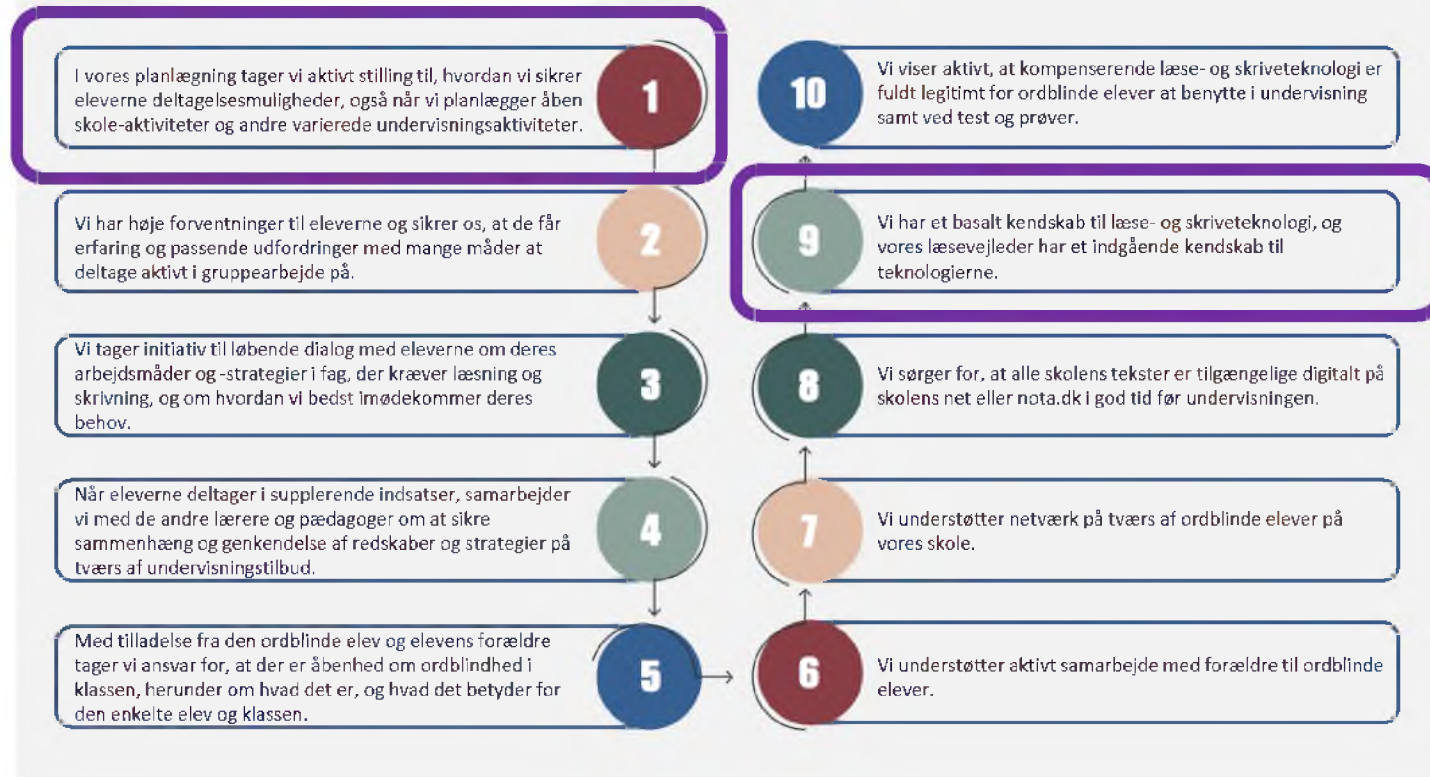
10 centrale elementer i et ordblindevenligt læringsmiljø

Ordblindevenlig skole

TJEK:

10 centrale elementer i et ordblindevenligt læringsmiljø

Baggrund for projektet

Tradium

- Stor erhvervsskole i Randers med EUD, EUX, HHX, HTX og AMU
- Ca. 2.700 årselever
- Ca. 30% ordblinde på EUD
- Næsten halvdelen af EUD-elever med dokumenterede specialpædagogiske behov af forskellig art

Elevprofil

- Mange elever med temmelig store læse-/skrivevanskeligheder
- Tendens til at bagatellisere nødvendigheden i at mestre læsning og skrivning på en erhvervsuddannelse eller senere som erhvervsaktiv
- Velvillighed til it-instruktion men manglende reel anvendelse efterfølgende

Ordblinde på Grundforløb 1, E22

BYG	TEK	MAD	STIL	EUX
30/125 elever (24%)	23/68 elever (34%)	3/9 elever (33%)	17/32 elever (53%)	6/46 elever (13%)

Projektets opbygning

- Strakte sig fra juni til november 2022
- Bestod af:
 - To halve kursusdage for undervisere på GF1
 - Klasseobservationer
 - Lærer- og elevinterviews på TEK og STIL
 - Interviews af de respektive SPS-vejledere for klasserne

Planlægning

Planlægning

- Timer fra lærere/finansiering m. Ordblindepakke III
- Lærerskepsis (bl.a. ift. timeforbrug kontra udbytte)
- Lederopbakning
- Målrettet de forskellige fag-retninger

Kursus for lærere

Formål

- At lærerne på GF1 får indblik i de ordblindes vanskeligheder og de redskaber, de kan bruge
- At komme med konkrete tiltag og praksisnære forslag til, hvordan lærerne tilrettelægger en undervisning, der er mest mulig ordblindevenlig
- At gentage kurset fremadrettet for nye undervisere i huset f.eks. halvårligt

Indhold

Dag 1: onsdag d. 29/6, 08.00-12.00

08.00-09.30:

- Ankomstaktivitet: Find det der lyder som et ord
- Præsentation af dagsordenen
- Quiz og byt – ordblindevenlig
- Hvad er ordblindhed
 - Eksempler + elevcases
 - Sekundære vanskeligheder
- Præsentation af LST
 - Funktioner (oplæsning, ordforslag, fagordlister, diktering)
 - Mobilen som redskab
 - Med eksempler, de selv skal afprøve på egen computer

09.45-11.30:

- Forlæsning – hvad anbefaler vi
 - Orientering, læseformål, baggrundsviden mm.
 - Ordmobiliseringsopgaver (eksempel med Triazzle)
- OCR-behandling
- Opsummering – 10 bud

11.30-12.00:

- Frokost

Dag 2: onsdag d. 3/8, 08.00-11.30

08.00-09.40

- Opsamling fra sidst
- Ordforråd til grundfag
- Skriveguide til opgaveformuleringer og udvidet læsbarhed
- Kort om SPS
 - IT-instruktion
 - Støtte
 - Hvad gør vi?
 - Ordlab.dk

10.00-11.15

- Overfør til eget fag (forslag til tiltag)
- Bud 1: fra noget abstrakt til tre konkrete bud
 - Dagsorden
 - Lav en selv, hvor detaljeret skal den være
- Dagens fokusord (fælles eller individuelt)
- Skabe sammenhæng mellem hver gang (starte med opsamlende ud fra ord – kort forlæsning inden næste gang)

11.15-11.30

- Opsamling
 - Screeninger
 - Vores roller

Eksempler på kursuspunkter

Ordblindevenlig “ryste sammen”-aktivitet – Quiz og byt

De 10 H'er

1. Hvad skal jeg lave (indhold)?
2. Hvordan skal jeg lave det (metode)?
3. Hvorfor skal jeg lave det (mening)?
4. Hvor skal jeg lave det (placering)?
5. Hvornår skal jeg lave det (tidspunkt)?
6. Hvor længe skal jeg lave det (tidshorisont)?
7. Hvor meget skal jeg lave (mængde)?
8. Hvem skal jeg lave det med (personer)?
9. Hvad skal jeg bagefter (næste)?
10. Hvorhen skal jeg med det jeg gør (målet)?

Læsbarhed

Læsbarhed stiger, hvis teksten er:

- Overskuelig
- Kortfattet
- Præcis
- Bruger ord, eleverne forstår
- Skriver aktivt
- Giver svar på de 10 H'er

- Layout, der understøtter
 - Illustrationer
 - Figurer
 - Punktform
 - Bokse
 - Brug af teksttyper

Ordforråd – Værkstedords

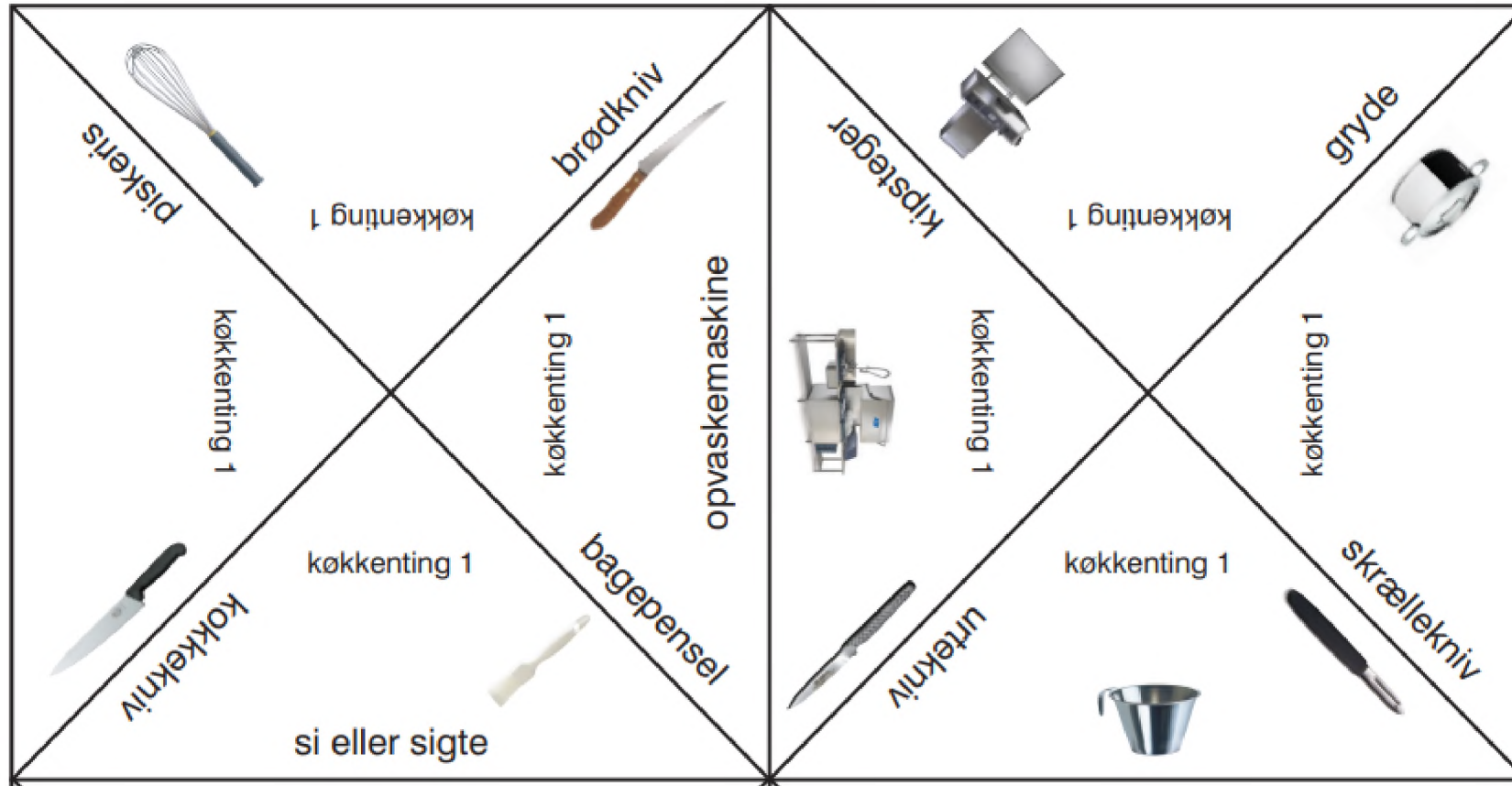

Mukkert

Skydelære

Ordforråd – Triazzle

Introduktion til Læse-skriveteknologi

Programmerne

- App Writer

- Into Words

- CD-ORD

De vigtigste funktioner

Funktion	IntoWords-ikoner	CD-ORD-ikoner	AppWriter-ikoner
Oplæsning			
Ordbog	*1 		
Ordforslag			
Fagordlister		*2 	*3

- 1) Ordbogen findes under denne fane
- 2) Fagordlisterne installeres under denne fane. Fagordlisterne bliver herefter integreret i ordlisten
- 3) Fagordlisten aktiveres under denne fane

Oplæsning + ordbog

Anders Soberras interesse for at smede begyndte med, at han ville love egne hævle til sit smedkerarbejde. Det greb om sig, og i dag er han flyttet fra sin lille smedje i haven til en større i et skur tæt på huset i Ballum.

Søgn...
lang r...

Smeden fra Ballum har 40.000 følgere

Anders Soberra fra Ballum har så stor succes som smed, at 40.000 mennesker fra hele verden følger ham og hans teknikker på sociale medier. Men Anders Soberra har ikke kun en passion. Det har været hævle, filosofi og fajnse, og familiens hus i Ballum er et studie

X Luk

Anders Soberra fra Ballum har så stor succes som smed, at 40.000 mennesker fra hele verden følger ham og hans teknikker på sociale medier. Men Anders Soberra har ikke kun en passion. Det har været hævle, filosofi og fajnse, og familiens hus i Ballum er et studie i syd- og sønderjysk historie.

Kåre Wellender
KØBENHAVN

BALLUM: - Vi blev trætte af at kigge på viskestykker og se på en opvask, der ikke var taget, når vi sad i sofaen.

Da Anders Soberra og instruen Maia købte

Huset i Ballum er et studie i historie og smukke minder fra fortiden. Blandt andet er væggene i husets spl...

FAKTA

HAR OVERVEJET LÆRERGERNINGEN

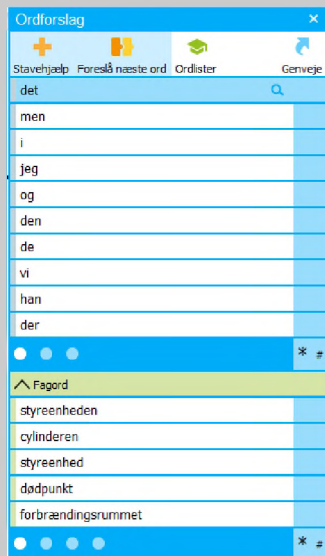
37-årige Anders Soberra er til dagligt lærer på Ansgarskolen i Ribe. I løbet af blandt arbejder som slejdlærer og han har så stor succes på sociale medier med sin smedje, at tanken om at satse på smedearbejdet har været til overvejelse.

- Jeg har overvejet at droppe lærergerningen, for jeg tror jeg ville kunne leve af at sælge mit smedearbejde. Men jeg vil ikke. Jeg tror jeg ville blive træt af det pres, der ville være ved hele tiden at skulle producere og sælge. Så ville jeg være bundet op på bestillinger, og jeg nyder arbejdet mere, når jeg kan eksperimentere og bruge den tid jeg vil på det jeg laver. Det er sjovt at udvikle det og udføre det, og så kan jeg sælge det efterfølgende.

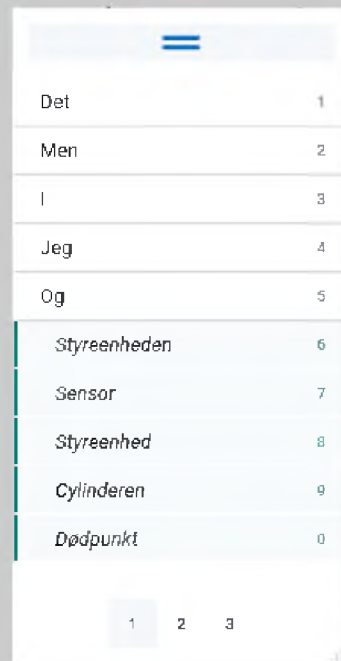
Han tror, den mere eksperimenterende del af smedearbejdet og det, at han bruger masser af tid på arbejdet er en af hemmelighederne bag de voldsomt mange følgere på sociale medier.

Ordforslag + fagordlister

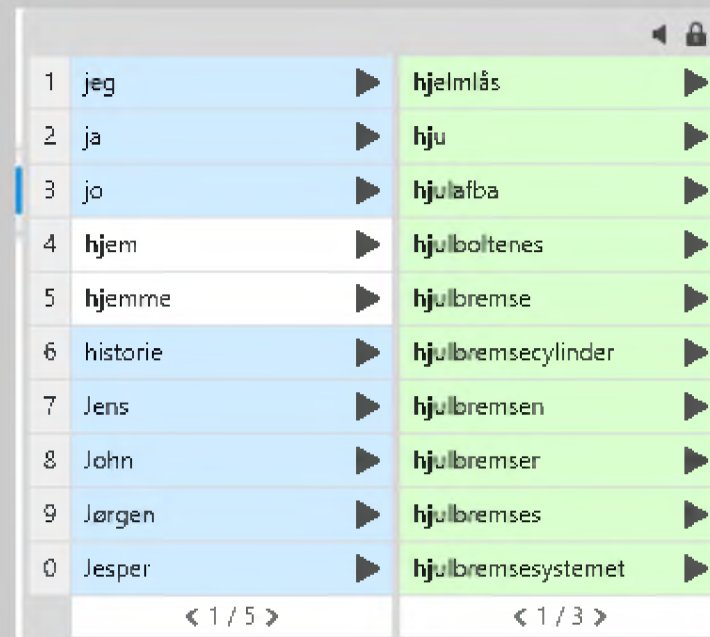
CD-ORD

IntoWords

AppWriter

Diktering

- Nogle elever kan være så udfordret på skrivning, at de er afhængige af diktering
- Det er en tale-til-tekstfunktion som findes i Word, PowerPoint og Docs og kan kendes på nedenstående ikoner:

Mobilen som redskab

iPhone: Into Words –
eller Prizmo Go

Android: Text Fairy

Kræver unilogin

IntoWords 4+
Vitec MV
Designet til iPad
Nr.162 i Uddannelse
★★★★ 2,4 • 25 vurderinger
Gratis

Prizmo Go > Fange tekst & del 4+
Rediger, oversæt, læst tekst
Creaceed SRL
★★★★ 4,0 • 64 vurderinger
Gratis - Tilbyder køb i appen

Text Fairy (OCR Text Scanner)

Renard Wellnitz Productivity
Everyone

★★★★ 81,721

This app is compatible with your device.

Add to Wishlist

Install

Vigtige overvejelser fra kurset

- Praksisnært
- Hands on fx i forhold til brug af LST
- Dag to kunne tilpasses lærernes behov

Evaluering

Evaluering fra lærere

- Overordnet god respons
- Informativt og praksisnært – skabt rum for kollegial sparring og videndeling
- Direkte overførsel til praksis
- Bedre forståelse for elevgruppen og deres vanskeligheder
- Øget forståelse for LST

Evaluering fra elever

- Der er en god forståelse for brugen af LST blandt lærerne
- Overordnet følelse af, at LST bliver taget mere seriøst på skolen ift. instruktion – tydelig kommunikation om, at det er helt legitimt at bruge i undervisningen og til eksamen
- Eleverne kan mærke at lærerne tænker over og er opmærksomme på at hjælpe – gælder for alle elever og ikke kun de ordblinde
- På nogle hold havde lærerne en oplevelse af at gøre brug af tiltag og strategier fra kurset, men det fremgik hverken af undervisningsobservationer eller interviews med elever og SPS-vejledere på holdet – diskrepans mellem selvoplevelse og praksis

Spørgsmål

